

„Tikrai ateina dienos, kai siųsiu badą Dievo Žodžių badą“ /Am 8, 11-12/

2006 m. rugsėjis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys **Nr. 5 (70)**
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn.

PASTORIUS JERRAM BARRS

APLEISTAS PROTAS

„Tikrai ateina dienos, – tai Viešpaties DIEVO žodis, – kai siųsiu badą į kraštą. Ne duonos badą ar vandens troškimą, bet Dievo Žodžių badą. Tuomet žmonės keliaus nuo jūros iki jūros, nuo šiaurės ligi rytų, skubės šen ir ten, ieškodami VIEŠPATIES žodžio, bet jo neras“ (Am 8,11–12).

Tokioje padėtyje yra daugelis žmonių mūsų visuomenėje, nors jie apsupti daugybės bažnyčių ir įvairiausių krikščioniškų organizacijų. Visur, su kuo tik susijusi mūsų kultūra, yra Dievo Žodžio badas. Krikščionybės svarbumas nebuvo aiškiai parodytas. Todėl mūsų badaujanti ir nevirties apimta kultūra atsigrėžė į stabus. Kokie mūsų laikų stabai? Stabai, kurie savo garbintojų gyvenimą padaro beprasmį ir veda mūsų kultūrą klaidingu keliu? Ar žinome, kokie tie stabai? Jeigu žinome, kas tie stabai, ar mes tikrai atskleidžiame juos mokydami Dievo Žodžio? Ar susiduriame su jais mokydami, pamokslaudami, kalbėdamiesi šeimoje ir su draugais, namie, bažnyčiose ir visuomenėje? Ar tikrai suprantame ir rimtai žiūrime į tą padėtį, kokią matome mūsų kultūroje?

Esama daugybės priežasčių, kodėl mūsų kultūroje yra Dievo Žodžio badas, kodėl mūsų laikų stabams nemetamas iššūkis, kodėl jie nedemaskuojami. Tačiau svarbiausia, ko gero, yra nesėkmė ugdant „krikščionišką protą“. Jėzus mums liepė „mylėti Viešpatį, mūsų Dievą, visa širdimi, siela ir protu“. Jis sakė, kad tai pirmasis ir didžiausias įsakymas, ir aš sakýčiau, kad Bažnyčiai, kaip visumai, labai nesisekė mylėti Dievo protu. Mes nesirūpinome ugdyti krikščionišką

protą ir nesirūpinome pritaikyti tą protą mūsų kultūrai ir naudotis juo, siekdami pasipriešinti stabams ir laimėti žmones Jėzui Kristui. Krikščioniškas protas yra gyvybiškai svarbus, ir ši krikščionių karta privalo apie jį galvoti, jeigu nori priimti dabarties iššūkius.

Daugeliui krikščionių žodis „doktrina“ yra nešvarus žodis. „Sistemine teologija“ dar pavojingesnė – jų manymu žlugdanti gyvenimą! Jie bijo, kad maštant, mėginant suprasti, kaip Dievo Žodis pritaikomas pasauliui, bandant suprasti pasaulio idėjas, mūsų širdys kažkaip nukryps nuo Dievo. Jie bijo tam tikros negyvos ortodoksijos. Žinoma, to mes tikrai turėtume bijoti. Nėra nieko bjauresnio, kaip sakyti teisingus dalykus, tikėti teisingais dalykais, suprasti idėjas,

tačiau turėti šaltą širdį Dievui ir žmonėms. Aš visiškai ne tai noriu pasiūlyti, o būtent tai, kad Jėzus kviečia mus mylėti Dievą protu taip pat kaip ir širdimi.

Kultūra, kurioje gyvename, skatina mus turėti savo asmenišką ir pasyvią evangeliją. Kultūra yra labai materialistinė ir savanau-diška, skatinanti kiekvieną siekti tiktai savo materialios naudos, prabangos ir patogumo, kad niekas tavęs netrukdytų ir nevargintų. Mes jaučiamės lengvai įbauginami kultūros atakų prieš krikščionių tikėjimą.

Per paskutinius 100 metų mūsų kultūra puolė krikščionišką tikėjimą, užimdama vieną sritį po kitos: filosofija paskelbė, kad krikščionybė netikra, Dievas yra miręs, Jis nėra galimas pažinimo objektas, neįmanoma racionaliai svarstyti apie krikščionybę, tiktai faktai, nuogi faktai yra tikri. Biblija buvo užpulta iš mokslo pozicijų. Bažnyčia yra taip įbauginta, kad ji dažnai atsisako svarstyti dalykus apie sukūrimą, pradžią ir nuopuolį ir apie tai, kas esame mes kaip žmogiškos būtybės. Krikščionys vengia kalbėti apie tai, nes bijo, kad juos palaikys kvailiais, jeigu jie gins požiūrį, kad Dievas yra pasaulio Kūrėjas. Moks-las paskelbė krikščionių tikėjimą mitų ir legendų rinkiniu. Biblijos kritikai paskelbė, kad biblinė istorija yra nepatikima – veikiau

Sveiki, mieli broliai ir seserys!

Mes kasdien daromės vis suaugesni, vis labiau bręstame, taip pat ir dvasiškai. Subrendę žmonės išsiskiria tam tikromis savybėmis, iš kurių būdingiausia būtų atsakomybė. Buitiniame ir materialiam gyvenime mes jau seniai to išmokome, o štai dėl atsakomybės dvasiniame gyvenime, geriausiu atveju esame tik paaugliai. Tai gal pasiryškime rimtam žingsniui ir, pilnai įsisa-
moninę, prisiimkime atsakomybę už savo gyvenimus, už savo elgesio, minčių, ketinimų, emocijų pasekmes?

Visai įtikėtina, kad toks pasiūlymas gali ne vieną įskaudinti. Bet mes visi ir taip esame skausmo ir kančios jūra. Ir tai pastebima net neįgudusia akimi. Kiekvienas iš mūsų kasdien ant savo pečių ir širdyje nešame ir kenčiame šį aštrų, kartų, smaigiantį ne tik svorį, bet ir jausmą. Ir tam priežasčių – daugiau nei pakankamai, visa tai galime suvokti protu ir pateisinti. Bet ar taip turi būti? Ar to mums linki mūsų Dangiškasis Tėvas? Ko mus mokino Jėzus? Mes visi susitikime su Amžinybe ir visi norime patirti spindinčios Dievo Karalystės realybę. Bet ten mes turime ateiti švarūs – pasipuošę Kristaus sąmone (vestuviniiais rūbais) ir tyri kaip kūdikiai. Tai kaip mes galime apsisvalyti nuo skausmo, kančių, ligų, nepritekliaus ir visokių kitokių bėdų, kad būtume tyri kaip kūdikiai?

Tam, kad pasiektume savo tikslą, pirmiausia turime labai rimtai ir atsakingai pripažinti sau, kad visą atsakomybę mums toje akistatoje teks prisiimti patiems, ten negalėsime pasakyti „visi taip darė, parapija taip nusprendė“. Atsakomybė – individuali ir absoliuti, mes labai daug ką pamirštame, bet ten mums bus parodytas visas mūsų gyvenimas – ir Danguos atmintis tikrai neturi sklerozės požymių. Tik jokiū būdu nereikia jausti baimės, nes viską galime pakeisti mes patys

– čia ir dabar. Pirma, ką turime padaryti: perkratyti savo gyvenimą, naujai įvertinti, ir tai, kuo negalime didžiulis, ko gėdinamės, dėl ko jaučiame kaltę – sudėkime į nuoširdžią atgailą. Dangiškasis Tėvas, pats būdamas Meile, negali neatleisti, Jis su džiaugsmu priima kiekvieną sugrįžusį vaiką ir tuoj pat atleidžia – tiesiogiai ir visiškai panaikina kaltę ir niekada jos nebeprimins. Tai paprasta ir aišku, bet ar mes taip mąstome realiame gyvenime, ar taip ir elgiamės? Ar mes patys mokame atleisti kitiems – net jei ir neprašo atleidimo, ar sugebame atleisti sau? Labai rimtai pasvarstykime. Šiuo atveju mes kalbame apie tikrą atleidimą – ne apie tokį, kai žodžiais atleidžiame, o širdyje dar labai ilgai nešiojame nuoskaudas, o kartais paslapčia net užauginame jas iki pykčio ar keršto troškimo (nebūtinai sąmoningai suvokto).

Bet kas nuo to kenčia? Patikėkit – tikrai ne vien tas objektas,

daug daugiau kenčiame mes patys. Patys save kankiname, netiesiogiai tampame teisėjais. O tos kančios, susidarius nepalankioms aplinkybėms, mus nuveda į labai rimtas ligas, darosi vis sunkiau ir sunkiau.

Galimybė tik viena – apsisvalyti. Melstis, atgailauti, atleisti visiems ir sau. Augti tikėjime, meilėje, tiesoje ir šviesoje. Tas mūsų augimas irgi turi būti ne žodinis, ne išoriškai, formaliai ir viešai demonstruojamas, o tikras – vidinis, ir tik po to pačiais kilniausiais jausmais išsiliejantis mūsų artimiesiems, kaimynams, broliams ir seserims. Mūsų pačių augimas, atsakomybė, išganymas – kiekvieno individualus reikalas, o rezultatai – mūsų pačių rankose! Mūsų pačių likimai – mūsų pačių rankose! Kaip gera tai žinoti, bet ir..... įpareigoja. Tai pats svarbiausias, didžiausias ir reikšmingiausias uždavinys kiekvienam iš mūsų. Palinkėkime vieni kitiems sėkmės ir palaikykime vieni kitus, kad visi jauni, gražūs, sveiki, linksmi ir spindintys meile vėl susitiktume Tėvo namuose – tai nuostabus atpildas.

Mieli broliai ir seserys, mirties nėra – tėra tik pasikeitimas, o jis toks nuostabus ir toks palaimingas, kad mes tikrai iš esmės turėtume pakeisti mirties sąvokos reikšmę savo sąmoneje. Šitas teiginys nėra koks nors kieno nors minčių citavimas, visa tai liudiju asmenine patirtimi. Jei žmonėms būtų suteikta galimybė nors kelioms sekundėms pabūti Dievo Karalystėje – tikrai neberekėtų nieko: nei aiškinimų, nei auklėjimo, nei policijos, armijos, net ...ko gero... bažnyčios. Visi stengtumės iš visų jėgų būti šventi čia ir dabar. Ta proga prisiminkime Jėzaus raginimus, pastebėjimus, kad mes daug ko negalime dėl per didelio tikėjimo (reikėtų sakyti absoliutaus pasitikėjimo Dievu – kaip kad pasitikėjo Jis), kad mes visi turime ir galime būti tokie

kaip Jis. Tai gal vieną kartą, bet visiems laikams, pameskime savo puikybę, kaprizus ir ambicijas? Gal nustokime drumsti ramybę ir kreipti dėmesį tik į formalius ir išorinius dalykus? Mūsų ego neturi ribų. Kyla net minčių, kad kartais mes save vertiname net aukščiau už Jėzų. Labai liūdna, kad kai kas nori pakoreguoti Jėzaus įsteigtą Šv. Vakarienes sakramentą, kai Jis su savo mokiniais laužė duoną ir dalijosi viena taure. Dar daugiau, Jėzus pats savo mokiniams plovė kojas. Ar mūsų puikybė gali tai suvokti ir priimti? Paklauskime savęs, ar sugebėtume būti tokie nuolankūs ir nusižeminę, bet tokie neaprėpiamai dideli Meilėje, pasiaukojime, vienybėje su Dangiškuoju Tėvu? Bet kokie bandymai „pataisyti sakramentą dažymais“ rodo absoliutų nesuvokimą to kas vyksta, kur ir kodėl dalyvaujame. O ar nesame perspėti, kad nesinaudotume šia malone nevertai? Dievas, naikinantį visas pasaulio nuodėmes, laimina Šv. Vakarienes duoną, vyną, taure, ją teikiančias rankas – ir per jas teikia mums palaiminimą, sutvirtina bendrystę. Broliai ir seserys – dažytojai, jūs norite apsisaugoti nuo ko? Jei tai tik mūsų nesupratimo pasekmė, tai visų dvasininkų pirmaeilis uždavinys būtų užpildyti šią kraupią suvokimo spragą. Tebūnie tai atlikta taikiai, ramiai ir tyrai, tebūnie ištaisyta spraga tų laikų, kai vaikai, konfirmandai buvo mokomi ir auklėjami paslapčia, sutrumpintai ir tyliai, gal dėl to ir išblėso mūsų sąmonėje tikroji sakramento prasmė ir reikšmė? Broliai ir seserys, ištaisykite šią padėtį, kurią galima prilyginti piktžodžiavimui Šv. Dvasiai.

Mieli broliai ir seserys, tikrai turime apie ką pagalvoti ir nuspręsti ką veikti. Palinkėkime sau ir vieni kitiems sėkmės visuose šituose reikaluose. Telaimina mus Dangiškasis Tėvas.

Su meile E. V.

atkelta iš 1 p. ►

žmonių sugalvoti pasakojimai negu kas nors faktiškai tikra. Puolama ir moralės sritis. Visuomenė sako, kad Biblijos moralė yra siaura, tradicinė, puritoniška, kalvinistiška – mūsų visuomenėje tie žodžiai tinka keiksmams ir šmeižtui.

Visose srityse krikščionybė atmetama. Monolitinė kultūra apsupo krikščionybę ir yra nusistačiusi prieš ją. O koks mūsų atsakymas? Liūdna, bet mes palikome kovos lauką priešui. Mes sėdime apkasuose, maloniai leisdami laiką tarpusavyje, kai aplinkui siautėja kova dėl mūsų kartos protų. Ši puolimo problema buvo dar padidinta liberaliosios teologijos, kuri įteigė, kad tikėjimas ir protas, tikėjimas ir istorija, tikėjimas ir mokslas niekaip nėra susiję vienas su kitu. Religija skirta širdžiai, asmeniškam atsiliepimui, nieko bendro neturi su tiesa – ji veikia kaip muzika, leidžia gerai jaustis, nuramina ir palaiko mus. Rašytojas knygoje „Išikūnijusio Dievo mitas“ sako, kad bažnyčios lankymas, Biblijos skaitymas, dalyvavimas pamaldose, maldos ir apeigos yra kaip muzikos klausymasis: tu negalvoji, ar muzika tikra, ar ne, ji tiesiog tave jaudina. Daugelio mus supančių žmonių nuomone, krikščioniškas tikėjimas yra labai geras kai kuriems, bet negali pretenduoti į tiesą ar idėjas. Taip yra todėl, kad mes iš tikrųjų neišitraukėme į kovą viešoje arenoje už tai, kas iš tikro yra tiesa, ir nesame atrėmę idėjų, kurios stojo prieš krikščionišką tikėjimą. Priešingai, mes pasitraukėme į kultūrinį getą.

Galime sakyti, kad turime tikėjimą, galime eiti į bažnyčią ir būti religingi. Tačiau krikščioniški pareiškimai šiandien nepatvirtina jokios tiesos. Žmonės galvoja: „Kaip gražu!“ arba: „Kaip paguodžia“. Mes laikome pamaldas, sakome pamokslus ir nuraminame vienas kitą, bet neperteikiame tiesos. Kai netikintys ateina į bažnyčią, jie pamato, kad ji turi savo kalbą, kuri nieko jiems nereiškia. Jie nieko nesupranta, apie ką tikintieji kalba, jie niekada nesimokė tos kalbos. Tai yra dalis evangeliškos kultūros, visiškai izoliuotos nuo pa-

saulio. Tie, kurie nėra užaugę joje, pasijunta labai nepatogiai, o mes stebimės, kodėl niekas neina kartu su mumis pasiklausti pamokslų. Nedaroma jokių realių pastangų susikalbėti su aplinkiniais. Nieko nuostabaus, kad netikintieji mano, jog ten iš viso nekalbama apie tiesą – tiesiog tai esąs toks vietinės kultūros dalykas. Taip jie galvoja apie visas religijas – budizmą, krikščionybę, apie bet kokią kitą, – tai esą dalykai, kuriuos žmonės daro papildomai, o ne kokias nors tiesas.

Sutinku daug krikščionių, kurie nėra pamokyti, nei kad krikščionybė yra tikra ir gali atsakyti į klausimus, nei kad jie turi teisę mėginti surasti atsakymus į savo klausimus. L'Abri draugija iki šiol sulaukia šimtų atvykstančių iš JAV ir Didžiosios Britanijos, kurių niekas niekada nepaskatino išsiaiškinti klausimų, su kuriais jie susiduria. Jie dažnai jau būna ties tikėjimo atmetimo riba, nes nėra gavę atsakymų į savo klausimus ir jiems niekas neparodė, kaip surasti atsakymus patiems. Neseniai vieno pastoriaus dukra papasakojo, kad jai niekada nebuvo leista užduoti klausimų, nes paklausus jos tėvas sakydavo, kad tai liberalus mąstymas, ir kiekvieną kartą ją suniekindavo. Negaudama tinkamų atsakymų ji pirmiausia pasijusdavo kalta, kad jai kildavo klausimų. Pastoriams būna ypač sunku, nes iš jų vaikų laukiama, kad jie bus pavyzdingi vaikai. Kai vaikai uždavinėja klausimus, jie būna ypač sunerimę. Tačiau svarbu, kad mes turėtume pakankamai pasitikėjimo tiesa, kad mums nesukeltų grėsmės žmonių klausimai. Dažnai sulaukiame vaikų iš griežtų krikščioniškų šeimų, kurie niekada nėra uždavinėję klausimų. Ten niekada nebuvo kalbama apie tikėjimą kaip apie tiesą. Jiems nebuvo įdiegtas pasitikėjimas, kad krikščionybė turi atsakymus.

Mūsų tikėjimas tampa šizofreniškas. Ribotas tikėjimas taps skilusios asmenybės tikėjimu, krikščioniška širdimi be proto. Daugeliui krikščionių universitetuose niekada nebuvo pasakyta, kad krikščionišką tikėjimą reikia

nukelta į 4 p. ►

atkelta iš 3 p. ►

pritaikyti ir tam, ką jie studijuoja. Taigi viena vertus, yra asmenišką atsidavimą, bet, kita vertus, jie gali studijuoti mediciną, politiką ar kitką ir niekada nesusieti savo tikėjimo su studijų objektu. Dauguma nėra skatinami daryti tokią integraciją. Tai reiškia, kad visų ankstesnių krikščionių kartų pastangos laimėti mūšį dėl proto, paveikti kultūrą tiesa, morale, įstatymu ir t.t. nebetęsiamos. Reformacija ir Evangeliškas Prabudimas tikrai paveikė visuomenę, o mūsų karta atsitraukia, išduodama tai, dėl ko krikščionys praeityje kovojo. Todėl, kad mes nustojome nešti fakelą ir būti druska savo gyvenimu. Kultūra buvo atiduota nekrikščioniškai galvosena ir nekrikščioniškam gyvenimo būdui.

Mes prisitaikėme prie pasaulio. Dievas sutvėrė mus duodamas protą, ar mums tai patinka, ar ne, o gamta nemėgsta tuštumos. Jeigu mes nesugebame išlavinti krikščioniškos minties ar skatinti mąstyti krikščioniškai mūsų jaunimą, tada mes pasitrauksime į kultūrinį getą arba prisitaikysime prie pasaulietiško mąstymo. Vengdami šito geto daugelis krikščionių supanašėja su šiuo pasauliu. Liūdna, bet skandalai tapo bažnyčios gyvenimo dalimi. Jeigu mes neišugdysime krikščioniško mąstymo ir gyvenimo būdo, mes tikrai nusirisime žemyn paskui mūsų kultūrą. Problema ta, kad kai pamokslauju grupei krikščionių gydytojų ar teisininkų, aš matau, kad jie neturi kitoniško, savito krikščioniško supratimo, todėl priima tas pačias idėjas ir

daro tą patį, kaip ir visi kiti netikintys aplink juos. Niekas jiems nėra parodęs, kad yra savita krikščioniška etika medicinoje, teisėje ar versle. Jie daro savo darbą ir žiūri į jį lygiai taip pat, kaip ir visi kiti, jie tikrai sekmadieniais eina į bažnyčią. Niekas jiems nėra net užsiminęs, kad tuos dalykus reikia sujungti. Dievas nėra visko Viešpats jų gyvenime. Jie yra prisitaikę prie pasaulio. Jėzaus žodžiai apie šviesą ir druską yra nuostabiai išraiškingi. Jeigu mes neugdome krikščioniškos minties ir neišnešame jos į pasaulį, mes nusikalstame šviesos uždengimu. Mūsų druska praranda sūrumą. Bažnyčia dažnai visai pelnytai išjuokiama žiniasklaidos, nes ji nesusipranta pateikti tiesos, kaip tikros alternatyvos tos padėties, kurioje visuomenė yra atsidūrusi dabar.

Dievas mus sukūrė, kad būtume panašūs į Jį. Jis yra tvarkos, prasmės ir proto Dievas. Jėzus apibūdintas kaip Logos, Žodis, tas, kuris sukūrė tvarkingą ir racionaliai suprantamą pasaulį, o ne chaoso, netvarkos ir atsitiktinumų pasaulį. Jis palaiko jį savo Žodžiu tvarkingą ir sureguliuotą dėsniais. Jis valdo jį savo išmintimi ir supratimu. Jis padarė mus būti panašius į Jį, mąstyti Jo mintimis. Jis davė mums protą, nes Jis yra mąstantis Dievas. Mes naudojame savo protą suprasti Jo apsišaukimui pasaulyje ir pasakytame bei parašytame žodyje. Mes naudojame savo protus ir kūnus, kad valdytume pasaulį, kuriame Jis mus apgyvendino, suprasdami kūriniją, įvardydami, tvarkydami ir puoselėdami ją. Tai tiesa, galiojanti visiems žmonėms – tikintiems ir netikintiems. Turėti protą – tai esminė dalis to, kaip Dievas mus sukūrė. Dievas kviečia visus žmones panaudoti savo protus.

Naujasis Testamentas kalba apie mus, kadaise buvusius priešiskus Dievui „savo protuose piktais darbais“ (Kol 1,21, Burbulio vert.). Mąstymas tampa tuščias, kai nusi-gręžiame nuo Dievo ir atsisakome gerbti Jį savo išmanymu. Žmonės tebelieka sukurti pagal Dievo paveikslą, net ir po nuopuolio. Jie tebeturi dieviškojo paveikslo

kibirkštėles savyje, ir tai galioja ir jų protams. Todėl Paulius Apaštalų darbų 17-ame skyriuje gali cituoti graikų rašytojus Aratą ir Epimenidą, kaip sakančius teisingus dalykus, nors jie buvo netikintys. Jis gali remtis tuo, ką jie pasakė. Ir Kalvinas apie Platoną sako, kad teigti, jog Platonas niekada nepasakė nieko teisingo ar vertingo, būtų piktžodžiavimas Šventajai Dvasiai. Jis pripažino, kad Dievas nėra visiškai palikęs netikinčiojo proto ar mąstymo proceso. Kiekvienas individas vis dar gyvena Dievo pasaulyje ir nėra absoliučiai atiduotas netiesai. Protas yra paveiktas nuopuolio, bet nėra sunaikintas. Žmonės gali naudoti savo protus taip pat, kaip jie tebegali mylėti, nors ir kaip netikintys.

Naujasis Testamentas kviečia mus atnaujinti savo protus. Apaštalas Paulius kviečia mus paimti nelaisvėn kiekvieną mintį, kad ji paklustų Kristui. Kristui rūpi, ką mes manome apie viską – apie kiekvieną dalyką. Mes „nugalime gudravimus ir bet kokią puikybę, kuri sukyla prieš Dievo pažinimą“ (2 Kor 10,5). Taigi Paulius be paliovos kovėsi mūsų dėl protų, idėjų, griaudamas argumentus, iškeltus prieš Dievo pažinimą. Tai reiškia, kad jis galėjo duoti atsakymą apie viltį, kurią turėjo, o tai iš tikrųjų šiandien yra ir Petro iššūkis mums (1 Pt 3,15). Tačiau kiek yra tokių, kurie gali duoti pagrįstą paaiškinimą apie savo tikėjimą? Naujasis Testamentas kviečia mus būti nuolat pasiruošusius duoti tokį atsakymą. Mums žūt būt reikia melsti Šventosios Dvasios veikimo, kad Ji atvertų žmonių širdis ir jie atkreiptų dėmesį į tiesą, kad Ji padėtų mums kalbėti aiškiai ir įtikinamai mūsų kultūroje daryti tai, ką Paulius liepė daryti, kad su Dievo jėga, su Jo ginklais galėtume paimti į nelaisvę mintį ir sunaikinti kiekvieną kliūtį, kuri sukyla prieš Dievo pažinimą.

Versta iš „The Neglected Mind“,
L'Abri lecture No. 3 (Anglijos
L'Abri draugija, Greatham),
sutrumpinta iš Bernardinai.lt

EILINIS SINODO SUVAŽIAVIMAS BIRŽUOSE

Birželio 24-25 dienomis į Biržus susirinko Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios *Unitas Lithuaniae* Sinodas.

Į Sinodą atvyko 3 dvasininkai, 9 kuratoriai, 16 parapijų delegatai, kurie buvo išrinkti Biržų, Vilniaus, Klaipėdos, N.Radviliškio, Švobiškio, Šiaulių, Kėdainių, Panevėžio parapijose bei Salamiesčio atstovas. Sinodą sveikino atvykę svečiai: Pasaulio reformatų bažnyčių aljanso (WARC) narės – Švedijos Misijos Sandoros bažnyčios Vaxjo parapijos kunigas Gunar Petersson su žmona Lena Petersson bei Švedijoje gyvenanti buvusi kaunietė p. Ona Gurvičienė. Raštu Sinodą pasveikino: Švedijos Misijos Sandoros Bažnyčios gen. superintendentas kun. G. Zettergren, Misijos direktorius kun. Bertil Svensson ir Europos regiono sekretorius Bertel Widen, kun. sen. emeritas P. Čepas, kun. K. Daugirdas, kurt. P. Zablackas, išėvijos lietuviai reformatai kun. dr. E. Gerulis, garbės kurt. J. Gilys, Lietuvių evangelikų reformatų Kolegijos Prezidentas JAV kurt. dr. P. Slavėnas, Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas prof. dr. S. Kregždė ir kiti.

Suvažiavime pagrindinis dėmesys buvo skirtas bažnytinės savivaldos klausimams, išklaudyta Sinodo Revizinės Komisijos pirmininko A. Dagio ataskaita, gen. superintendente kun. R. Mikalausko pranešimas, jaunimo draugijos „Radvila“ pirmininko Igno Skudricko sveikinimas, vaikų namų „Vaiko užuovėja“ direktorės Daivos Janonienės pranešimas, Šiaulių, Kėdainių, Švobiškio, Klaipėdos, Panevėžio, Nemunėlio Radviliškio, Vilniaus ir Biržų parapijų delegatų pasveikinimai ir pranešimai. Visos ataskaitos bei parapijų pranešimai bus paskelbti „Apžvalgos“ informaciniame biuletenyje ir Bažnyčios internetiniame puslapyje: www.ref.lt.

Sinodo suvažiavimo darbo metu įvyko 7 darbiniai posėdžiai (sesijos), buvo patvirtinti 23 Sinodo aktai (11 memorialų ir 12 kanonų). Pakartotas memorialas Nr.18 – 2005 metų dėl bažnytinio turto inventorizacijos, atkreiptas kuratorių dėmesys į nepakankamą dvasininkų skaičių

ir siūloma aktyvinti jų paiešką, pabrėžtas nepakankamas dėmesys tikybos dėstymui bendro lavinimo ir sekmadieninėse mokyklose. Sudaryta Bažnyčios misijos perspektyvinės vizijos kūrimo komisija (pirmininkas kurt. dr. A.Baublys).

Kuratorių teikimu slaptu balsavimu buvo išrinkti nauji Sinodo kuratoriai: dr. Renata Bareikienė iš Vilniaus, šiuo metu pildanti taip pat Vilniaus parapijos seniūnų Tarybos pirmininkės pareigas, dr. Mykolas Mikalajūnas iš Vilniaus, ilgametis Lietuvos Biblijos Draugijos pirmininkas, bei Biržų parapijos seniūnė ir Sinodo Revizinės Komisijos narė Elzė Dagienė. Šiuo metu yra 15 kuratorių (13 Sinodo kuratorių bei 2 garbės kuratoriai).

Sinodas patenkino Konsistorijos Prezidento kurt. Vytauto Vegio prašymą atleisti jį nuo Konsistorijos Prezidento pareigų. Šioms pareigoms laikinai likusiems vieneriems metams išrinktas Konsistorijos narys kurt. Donatas Balčiauskas, o į eilinio Konsistorijos nario – pasauliečio vietą – kurt. dr. Renata Bareikienė iš Vilniaus. Šios sudėties Konsistorija savo 3 metų kadenciją baigia 2007 metų eilinio Sinodo suvažiavimo metu.

Pirmą kartą po 2001 metų į Sinodą atvyko Panevėžio parapijos delegatai. Sinodalai nuoširdžiai džiaugėsi, kad nors ir lėtai, bet vyksta Bažnyčios konsolidacijos procesas ir jau 8-toji evangelikų reformatų parapija atsiuntė savo delegatus. Pagal bažnytinės teisės reikalavimus išrinktais delegatais Sinode liko neatstovaujamos paskutinės dvi: Kauno ir Papilio evangelikų reformatų parapijos. Istorinė Salamiesčio parapija yra tokia maža, kad dar prieš karą buvo tapusi Papilio parapijos filija. Šiuo metu Salamiestyje gyvena vos keletas reformatų. Jų amžiumi vyriausias atstovas Jonas Naktinis kasmet atvyksta ir dalyvauja LERB *Unitas Lithuaniae* Sinodo darbe.

Priimti svarbūs bažnytinės savivaldos teisiniai aktai. Įsteigta gen. superintendente Raštinė arba

Kanceliarija.

Sinodas patvirtino Didesniųjų bei Mažų parapijų Nuostatų pakeitimus ir papildymus (Kan.II-2003 bei Kan. II-2001). Pagal juos apibrėžtos parapijos dvasininko ir parapijiečių pareigybės ir atsakomybė. Sinodas rekomenduoja bent keturis kartus per metus dalyvauti Viešpaties Vakarieneje, ir tai yra viena iš keturių sąlygų, reikalingų parapijos savivaldoje turėti sprendžiamąjį balsą. Kitos sąlygos: krikštas, konfirmacija ir bažnytinės tarnystės išlaikymas aukomis. Iš kitos pusės parapijiečiai neišpildantys šių sąlygų, bet save priskiriantys evangelikų reformatų išpažinimo tradicijai, turi teisę gauti visus Bažnyčios tvarka nustatytus dvasinius patarnavimus, bet neturi teisės spręsti parapijos reikalų – balsuoti ir būti renkamais. Nauji parapijų nuostatai bus paskelbti Bažnyčios internetiniame puslapyje.

Kitas eilinis Sinodo suvažiavimas, kaip ir yra nustatyta kanone XVI-1930, numatytas per Jonines, 2007 metų birželio 23-24 dienomis, Biržuose. Sinodo direktorius kurt. D. Balčiauskas padėkojo Biržų parapijos seniūnams, parapijiečiams už svetingumą, parapijos virtuvės šeimininkėms už gardžius pietus ir vakarienę parapijos namuose, organizaciniam kolektyvui ir radviliečiams už talką priimant svečius.

Eilinio Sinodo suvažiavimo dalyviai susirinko sekmadienio pamaldose ir kartu su parapijiečiais, atvykusiais svečiais dalyvavo Viešpaties Vakarieneje. Ją administravo gen. superintendentas kunigas R. Mikalauskas, jam talkino diakonė S. Švambarienė. Pamokslavo kun. T. Šernas. Kun. R. Mikalauskas paminėjo mirusius kunigus ir kuratorius, meldėsi dėl ligonių. Buvo meldžiama Dievo vedimo, išminties ir globos Bažnyčiai per ateinančius sinodinius metus.

Diak. Sigita Švambarienė
Sinodo sekretorė
Sutrumpinta iš ref.lt

GIESMIŲ ŠVENTĖ ŠILUTĖJE

Džiugu palaimintuos namuos, kur Jėzus būna nuolatos.
Kur jo nėra, ten nejauku, varginga, – tuščia ir nyku.
Džiugu, jei šitokie namai pasauliui rodo pavaizdžiai,
Jog šio tikėjimo šviesos palaima plūsta ir darbuos.
Džiugu, jei kyla visados į dangų prašymai maldos,
Jei širdys džiaugias iš tiesų vien Dievo darbu ir Žodžiu.
Giesmė Nr.234 iš liuteronų GMK

2006 metų birželio 3 dieną Šilutės evangelikų liuteronų bažnyčioje vyko Giesmių šventė 2006 „Viešpatį liaupsink!“. Renginys buvo skirtas Šilutės miesto 495 metų jubiliejui ir Martyno Liuterio evangelikų liuteronų bažnyčios atstatymo 80 metų sukakčiai paminėti. Šilutės bažnyčia pašventinta 1926 m. lapkričio 10 dieną, bet sukaktuviniai renginiai prasidėjo Giesmių švente.

Pirmoji evangelikų Giesmių šventė įvyko 1935 metais Biržuose, giedojo Biržų, Papilio, Nemunėlio Radviliškio reformatų bažnyčių chorai. 1938 m. liuteronų surengtoje šventėje Tauragėje dalyvavo jau apie 20 liuteronų ir reformatų bažnytinių chorų. Trečioji Giesmių šventė įvyko tik po 50 metų – 1988 metais Tauragėje. Nuo 1996 m. Giesmių šventės vyksta kasmet vis kitoje evangeliškoje bažnyčioje, jas ėmėsi organizuoti Lietuvos Evangeliškos Bažnytinės Muzikos Sandrauga (LEBMS): Marijampolės, Tauragės ev. liuteronų bažnyčiose, Kėdainių ev. reformatų bažnyčioje, Rusnės ev. liuteronų bažnyčioje, 2000 m. – jubiliejinė Giesmių šventė – Biržų ev. reformatų bažnyčioje, po to Šilutės ev. liuteronų bažnyčioje, 2002 m. – Klaipėdoje šv. Jono ev. liuteronų bažnyčios vietoje, 2003 m. – Tauragės miesto vasaros estradoje, 2004 m. – Kėdainių ev. reformatų bažnyčioje ir miesto estradoje, 2005 m. – Vilniaus ev. liuteronų bažnyčioje ir Mokytojų namų kiemelyje.

Šilutės evangelikų liuteronų bažnyčią atstatant 1926 metais, jos vidaus puošybai buvo pakviestas menininkas prof. Richard Pfeiffer iš Kionigsbergo. Jis netradiciškai api-

pavidalino bažnyčią. Virš altoriaus – didelė nukryžiuotojo Išganytojo Jėzaus Kristaus figūra mėlyname visatos fone. Kaip Nukryžiuotasis yra krikščioniško tikėjimo širdis, taip ir ši figūra yra šios bažnyčios meninio apipavidalinimo centras. Altoriaus sieną dengia 80 kv.m dydžio freska. Ji vaizduoja tikėjimo išpažinimo sakinį: „tikiu šventųjų bendravimą“. Dailininkas aiškino, kad pagal evangelišką supratimą šventieji nėra ypatingai nusipelnę, visi tikintieji be išimties yra tik neverti Dievo įrankiai, o kas apdovanotas daugiau negu vidutiniais sugebėjimais ir meile, tas neturėtų ta dovana girtis prieš menkesnį, kuris Dievo planams gal vertingesnis yra. Altoriaus freskos centre Dievo ir Avinėlio sostas. Virš jo trikampis – Dievo Trejybės simbolis. Atidžiau pažvelgę, atpažįstame avinėlį šviečiančiame trikampyje. Iš Dievo ir Avinėlio sosto išteka gyvybės vandens upės visomis dangaus kryptimis. Nuo Adomo ir Ievos prasideda eilė šlovinančių Dievą asmenų. Į kairę nuo Adomo – Mozė, laikantis rankose akmens plokštes su dešimčia Dievo įsakymų. Žemiau žaliu rūbu klūpo Nojus. Sosto dešinėje – mokinys Jonas, šalia jo motina Marija. Į dešinę nuo jos karalius Dovydas, žemiau klūpo Jonas Krikštytojas. Freskoje menininkas pavaizdavo 120 figūrų, iš jų 80 portretų. Tai žmonės iš Biblijos ir Bažnyčios istorijos. Matome reformatorius Dr. Martyną Liuterį, Filipą Melanchtoną, Cvinglį ir Kalviną, didįjį kunigaikštį su žmona, kompozitorius J.S.Bachą ir G.F.Hendelį, šventąją Elžbietą ir daugelį kitų. Altoriaus freskos dešinėje pusėje pavaizduota grupė asmenų, nusipelnusių šios bažny-

čios statyboje: Šilutės dvarininkas Dr. Fugo Scheu, laikas rankoje bažnyčios modelį. Jis padovanojo žemės sklypą bažnyčios ir parapijos namų statybai.

Sveikinimo kalboje LERB Unitas Lithuaniae gen. superintendentas Rimas Mikalauskas labai vykusiai pailiustravo altoriuje pavaizduotų protėvių ir biblijinių veikėjų bendrystę su į Šventę susirinkusiais giedotojais.

Šių metų Giesmių šventė prasidėjo, kai skambant varpams iškilminga giesmininkų eisena nuo parapijos namų pajudėjo bažnyčios link. Eisenos priešakyje – LELB vyskupas Mindaugas Sabutis, LERB gen. superintendentas Rimas Mikalauskas, Šventės vedantieji Laura Matuzaitė ir Mindaugas Kairys, grojo jungtinis pučiamųjų orkestras.

Bažnyčioje visiems dalyviams susėdus į lonkas, vyskupas M. Sabutis Šventę pradėjo Homilija bei pasveikinimo žodžiais, pabrėždamas giesmės svarbą mūsų gyvenime. LERB gen. superintendentas R. Mikalauskas po labai įtaigaus pasveikinimo žodžio maldoje prisiminė šių metų pradžioje į Amžinybę iškeliavusį ev. reformatų vyriausiąjį vargonininką Vytautą Sprindį (1924 08 19 – 2006 01 11).

Dar dalyvius sveikino Klaipėdos ev. baptistų pastorius Albertas Latužis, šeimininkų vardu – Šilutės parapijos kunigas Remigijus Šemeklis.

Vedančioji L. Matuzaitė perdavė sveikinimus nuo LEBMS ikūrėjo ir puoselėtojo kantoriaus Frieder Gutowski (Vokietija) ir kartu su giesmininkais pamėgino sugiedoti šiai progai jo sukurtą tribalsį kanoną „Mes garbinam Dievą“.

Skambėjo visuotinės giesmės „Šventas, šventas, šventas“ (Fr. Šubert), „Būk pagarbintas, Karaliau“ (Josef Haydn), „Liaupsinki Dievą, o siela mano“ (l. giesmė harmonizuota F.Gutowski), „Garbė teesie Dievui aukštybėse“ (Dmitrij Bortnianski), „Aš kaip piligrimas keliauju“ (John W.Peterson), „Dieve, Tavo jėga yra Karalystė“ (Max Reger). Grojo jungtinis Šilutės ir Plikių Dovilų ev. liuteronų parapijų pučiamųjų orkestras.

Chorai – svečiai šiais metais buvo Klaipėdos Vokiečių bendrijos kamerinis choras, vadovaujamas Aistės Strakšienės, ir profesionalumu, brandžiu skambesiu nustebinęs Šilutės Kultūros namų choras „Vartana“, vadovaujamas Gražinos Matulienės.

Antroje dalyje visi kolektyvai labai nuoširdžiai, su meile atliko savo pasirinktas giesmes.

Pirmųjų klausėmės Tauragės ev. liuteronų parapijos choro, kuris atliko „Šventa Dvasia“ (L. Hellvig) ir „Saldžiai skambi“ (V.A. Mocartas). Tauragės Martyno Mažvydo ev. liuteronų bažnyčios chorui nuo 1976m. vadovauja Tatjana Kalvanienė. Tad šie metai jai jau jubiliejiniai – 30-ieji vadovavimo metai.

Maloniai nustebino Biržų ev. reformatų choras, vadovaujamas Jūratės Duderienės, ramiai, tiksliai, be forsavimo atlikęs „Džiaugsminga širdimi linksmai“ (harm. Fohann Crüger) ir „Išganytojau brangus“ (M.W.H.Doame).

Vilniaus ev. reformatų choras „Giesmė“, diriguojant naujajai choro vadovei Gražinai Petrauskaitėi, atliko „Iš tolybių meile mano“ (W.A.Mozart) ir „Mano džiaugsmas ir linksmybė“ (J.S.Bach), akomponavo Birutė Šernaitė. Jai ir jos vyrui Henrikui Barauskui choristai dėkingi už pagalbą ieškant patalpų repeticijoms ir „profesionalią ranką“ mokantis atskiras partijas.

Po atskirų chorų pasirodymų, tradiciškai Šventės pabaigoje jungtinis choras atliko svarbiausią kūrinių - choralinę kantatą „Viešpatį liaupsink“, harmonizuotą vokiečių kompozitoriaus Helmuto Walchos, kuriai tekstą parašė Joachimas Neanderis (1680) pagal XVII a. melodiją. Šią kantatą buvo mėginta atlikti pernai Vilniaus Giesmių šventėje, bet chorai nebuvo pakankamai repetavę ir pasirošę tinkamai atlikti šį sudėtingą kūrinių: pritrūko laiko, nes buvo pavėluotai gauti gaidų sąsiuviniai. Šiais metais daugumai tai jau buvo gerai išmoktas kūrinys. Didžiausia ir svarbiausia užduotis teko Giesmių šventės vyr. dirigentui Bronislovui Skirsgilui – per vienintelę repeticiją sulipdyti finalinį kūrinių – kantatą chorui, vargonams ir orkestrui. Puikiai buvo pasirengęs Šilutės parapijos pučiamųjų instrumentų orkestras, vadovaujamas Gražvydo Railos, greitai ir gerai susitvarkęs su užduotimi ne tik akompanuoti, bet ir vesti atskiras dalis. Elektriniais vargonėliais grojusiai Renatai Moraitei taip pat vyriausias dirigentas B.Skirsgilas neturėjo priekaištų. Tad ir klausytojai, ir giesmininkai pajuto svarbiausio Šventės kūrinių - kantatos „Viešpatį liaupsink“ – grožį ir didingumą. Vieningai suskambėjus pagrindinei giesmės temai, buvo aišku – kūrinius puikus, nuostabi atmosfera ir šiais

metais kur kas geriau pasirošę choristai garantavo sėkmę. Kantatą užbaigianti išplėta kadencija „Viešpatie, Tau garbė, Amen“ galimai sudrebino Šilutės bažnyčios skliautus. Po tokio įspūdingo ir didingo Viešpaties pagarbinimo LELB vyskupas Mindaugas Sabutis sukaupe visus maldai „Tėve mūsų“ ir palaimino susirinkusiuosius.

Užbaigė Šventę jungtinis choras „Palaimos linkėjimu“ (Günter Schwarze), diriguojamas Šilutės parapijos choro vadovo Valterio Matulio.

Choristai, likę prie altoriaus, gausiais plojimais ir šūksniais dėkojo chorų vadovams, kuriems šeimininkai įteikė padėkos raštus, gėlių puokštes (jas, asmeniškai prisidedamas prie Giesmių šventės paramos, dovanojo parapijos klebonas kun. Remigijus Šemeklis). Visiems choristams prisiminimui buvo padovanoti labai gražiai išleisti jubiliejiniai bukletai apie Šilutės ev. liuteronų bažnyčią.

Giedodami paskutinę visuotinę giesmę „Taigi imk mano ranką ir vesk mane“, susiėmę už rankų mintyse vieni kitiems linkėjome: „Iki pasimatymo kitų metų Giesmių šventėje!“.

Pasinaudodama LEBMS internetiniu puslapiu parengė šventės dalyvė D. Gudliauskienė

Vilniaus distriktas ir parapija 1795 – 1830 metais

Ištraukos iš dr. A.Baublio* knygos „Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios SINODAS“

Žalioasis tiltas 18 a., Vilnius

Pirmasis ir antrasis Abiejų Tautų Respublikos padalijimas nepakeitė Vienatos (Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčia Unitas Lithuaniae – sutrumpintai Lietuvos Vienata – D.G. past.) administracinės teritorinės struktūros. Vienatos parapijos buvo suskirstytos į šešis savarankiškus distriktus: Vilniaus, Baltarusijos, Užnerio, Naugarduko, Žemaitijos ir Paliesės. 1793 m. šešiuose Vienatos distriktuose buvo 27 parapijos. Vilniaus distrikto parapijų sąrašas: Vilnius, Seirijai ir Žiupronys. Palyginus su VIII a. viduryje V. Kriegseiseno sudarytu sąrašu Vilniaus distrikte neliko tik kaip Žiupronių filija minimų Gulbinėnų, kurie nepaisant, kad pamaldos ten vyko jau tik vieną kartą per ketvirtį, buvo laikomi atskiru distrikto vienetu, nes ten buvo mūrinė, geros būklės bažnyčia.

1799 metų sinodas susirinkęs posėdžiauti liepos 4 d. Vilniuje, atsižvelgdamas į realią padėtį, priėmė kanoną, kuriuo buvo sumažintas Vienatos distriktų skaičius iki keturių: Vilniaus, Žemaitijos, Užnemunės ir Baltarusijos. Vilniaus distrikto parapijos: Vilnius, Žiupronys, Deltuva, Naujamiestis

(dabar miestelis netoli Panevėžio – D.G. past.). Vilniaus distrikto centru tapo Vilniaus parapija. Vienata deklaravo turinti 25 parapijas. Vilniaus distriktas, kuris prarado Seirijų parapiją (Seirijai pakliuvo į Prūsijos okupacinę zoną – D.G. past.), ir toliau liko mažiausiu Vienatos distrikto. Distriktui priskirta Deltuvos parapija buvo pakankamai arti Vilniaus, todėl, esant reikalui, ją galima buvo aptarnauti važinėjant iš Vilniaus miesto. Naujamiestis atsidūrė toli nuo distrikto centro. Žiupronių parapija jau XVIII a. buvo Vilniaus parapijos filija. Negausus tikinčiųjų skaičius, sena ir apgriuvusi medinė bažnyčia, kuriai atstatyti reikėjo didelių investicijų, nulėmė jos tolimesni likimą. 1814 m. Vilniaus distrikto priešsinodinė sesija kreipėsi į sinodą, siūlydama parduoti Žiupronyse esančius sklypus ir dirbamą žemę. Buvo siūloma nuardyti medinį jau gerokai apgriuvusį bažnyčios pastatą ir parduoti dar sveiką medieną. Sinodas rekomendavo pabandyti paieškoti nuomininko turimam nekilnojamam turtui Žiupronyse. Neatsiradus nuomininkų, 1817 metų sinodas patvir-

tino pirkimo – pardavimo sutartį. Tuo būdu jau 1816 m. Žiupronys, kaip savarankiškas administracinis Vilniaus distrikto vienetas, nustojo egzistuoti. Tenka pažymėti, kad bažnyčios pastatai šiame distrikte buvo menkai tvarkomi, išskyrus Vilnių. 1924 m. sinodas svarstė naujos Vilniaus bažnyčios statybos klausimą ir tvirtino būsimos statybos sąmatą. Pirmąjį planą ir sąmatą sinodui pristatė architektas B.Hermanovskis (Hermanowski), tačiau sinodui nepatiko pastarojo architektūriniai ir inžineriniai sprendimai, todėl sinodas nutarė įpareigoti kun. R. Daunorą kreiptis į Vilniaus universiteto architektūros profesorių K. Podčasinski (Podzascynski), kurio paprašė įvertinti projektą ir pateikti savo samprotavimus dėl pastato sąmatos ir jo architektūrinių sprendimų. Po šios konsultacijos K. Podčasinskis tapo projekto autoriumi, o sinodas intensyviai šiai statybai pradėjo rinkti lėšas. Kun. A.Aniševskis rėmėjų rado net Maskvoje, o V.Grabovskis (kuratorius - D.G. past.) rinko Peterburge. Jau 1827 m. jie buvo surinkę 700 rublių, tačiau brangaus ir prabangaus, reprezentacinio bažnyčios pastato statymas vyko lėtai. 1830 m. įvyko kartinio pastato akmens padėjimo ir pašventinimo ceremonija.

Teologinė bažnyčios doktrina, suformuota Reformacijos laikais, reikalavo, kad Dievo Žodis reformatų bažnyčioje būtų skelbiamas gimtąja kalba. 1875–1830 m. laikotarpiu Vienatoje buvo trys pagrindinės liturginės lenkų, lietuvių ir vokiečių kalbos. Lenkų ir lietuvių kalbos dominavo. Vokiečių buvo paplitusi Vilniaus, Kelmės ir Izabelino parapijose. Vilniaus parapija buvo dvikalbė, ją sudarė du, lenkų ir vokiečių, surinkimai. Į Vilniaus parapiją buvo skiriami du

pamokslininkai. Pirmasis pamokslininkas aptarnavo lenkų surinkimo dalį, antrasis – vokiečių.

Specialios tikinčiųjų skaičiaus kaitos apskaitos sinodas nefiksavo. Iš esamų generalinės metrikos ar parapijų pateikiamų krikštų, konfirmandų sąrašų ir kitų duomenų, kurie nebuvo sudaromi preciziškai, sunku tiksliai susidaryti vaizdą apie tikrą parapijų tikinčiųjų skaičių. Patikimas šaltinis, kuris leidžia susidaryti pakankamą vaizdą šiuo klausimu, buvo parengtas 1818 m., kai sinodo vardu buvo atsakoma į centrinės krašto valdžios užklausimą apie tikinčiųjų skaičių parapijose. Nors statistika neatspindi visų parapijų tikinčiųjų skaičiaus, ji savaime jau yra labai iškalbinga. Galima konstatuoti, kad Vienatą sudarė apytiksliai 6534 abiejų lyčių suaugę ir konfirmuoti nariai. Vilniaus distrikte buvo tik 336 nariai: Vilniaus parapijoje – 216 (113 vyrų ir 103 moterys), Deltuvos – 78 (atitinkamai 36 ir 42), Naujamiesčio – 42 (atitinkamai 26 ir 16). Palyginimui vien Biržų parapijoje – 2548 (atitinkamai 1292 ir 1256). Vienatos parapijų sąrašė tiriamojo laikotarpio pabaigoje liko net 24 savarankiški administraciniai vienetai, tačiau ne visi gali būti laikomi parapijomis. Tokie kaip Užnemunės distrikto Zarojaus parapija, Baltarusijos distrikto Zahalės, Siemenovičių ir Einaravo parapijos nebuvo uždarytos todėl, kad šiose vietovėse buvo nekilnojamas sinodo turtas: dirbamos žemės naudmenos ir nenaudojamos koplyčios. Likviduoti šio turto sinodas neskubėjo, nes dalis jo sudarė bažnyčios pajamas. Vilniaus distrikte, išskyrus Vilniaus parapiją, visos kitos (Deltuvos, Naujamiesčio parapijos, o Žiupronių 1816 m. likviduota – D.G. past.) merdėjo.

Ištraukas parinko D.Gudliauskienė

* apie autorių rašėme „Vilniaus reformatų žinios“ Nr. 3 laikraštyje, norėtume pridurti, kad dr. Arūnas Baublys yra buvusio Biržų gimnazijos mokytojo Viktoro Januškevičiaus, apie kurį biržiečiai iki šiol išsaugojo šilčiausius prisiminimus, anūkas.

KNYGOS SUTIKTUVĖS

Aurelija Arlauskienė
„TOMAS ŠERNAS: vakar buvo rytoj“,
 istorinė apybraiža,
 išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
 2006, Vilnius

T.Šernas tebedirba Lietuvos munitinėje. nuotr. P.Lileikio

Kasmet paskutiniąją liepos dieną Lietuva mini Medininkų tragediją. Šiomet – jau penkioliką kartą. Žurnalistė Aurelija Arlauskienė knygoje „Tomas Šernas: vakar buvo rytoj“ į šiuos įvykius pažvelgė vienintelio gyvo šios tragedijos liudininko Tomo Šerno akimis. Knygoje taip pat plėtojama T.Šerno giminaičių Adomo ir Jokūbo Šernų, įnešusių didelį indėlį į Nepriklausomos Lietuvos kūrimą, taip pat Tomo tėvo Tado Šerno, žymaus alto ir smuiko pedagogo, bei kitos, gan netikėtos linijos, susikertančios Tomo Šerno gyvenime.

Per knygos sutiktuves šių metų liepos 25 d. Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje (Vokiečių g. 20, Vilniuje), dalyvavo knygos autorė, Medininkų tragedijos liudininkas Tomas Šernas su šeima, literatūros kritikas Valentinas Sventickas, pirmasis Munitinės vadovas Valerijonas Valickas, Medininkų aukų artimieji. Taip pat Vilniaus igulos karininkų ramovės vyrų vokalinis ansamblis „Ramoviečiai“ (meno vad. Vilius Grušnius), Vilniaus evangelikų reformatų choras „Giesmė“ (vad. Gražina Petrauskaitė). Knygos ištraukas skaitė žuvusiojo Stanislavo Orlavičiaus sūnus Justinas ir skaitovas Juozas Šalkauskas, fortepijonu skambino Tomo Šerno dukra Gertrūda.

Į knygos, pasakojančios apie 1991 metų liepos 31-osios rytą ir jį išgyvenusio žmogaus pakilimą naujam gyvenimui, pristatymą susirinkę žmonės vos tilpo Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje. Šventykloje mintimis dalinosi žinomi visuomenės veikėjai, politikai, žuvusių muitininkų giminės bei kolegos. Renginyje dalyvavo LERB gen. superintendentas Rimas Mikalauskas ir LELB vyskupas Mindaugas Sabutis.

Pristatydama penkis mėnesius rašytą knygą, žurnalistė Aurelija Arlauskienė tikino, kad sunkiausia buvo įkalbinti T.Šerną, kuris net du mėnesius svarstė, ar sutikti, kad apie jį būtų rašoma knyga. „Kun. Tomas – labai kuklus ir užduras. Tačiau aš būtinai norėjau prakalbinti žmogų, kuriam rytojus turėjo būti vakar. Kai Tomas sutiko, pasirodė, kad yra labai šiltas žmogus, kaip ir visi, su kuriais bendravau rinkdama informaciją. Nebuvo nė vieno namų, kur nebūtų vaišinę cepelinais ar arbata. Todėl stengiausi nenuvilti nė vieno man padėjusio žmogaus ir kartu atiduoti duoklę istorijai“, – pasakojo knygos autorė A. Arlauskienė.

„Galvojau du mėnesius, ar sutikti. Yra daugybė žmonių, kurie knygos vertesni už mane. Sutikau tik todėl, kad kartu tai knyga apie Lietuvos istoriją. Aš - vienintelis gyvas tragedijos liudininkas ir kol dar esu sveiko proto – mano pareiga padėti teisingai įamžinti šitą įvykį“, - apie apsisprendimą dėl knygos pasakojo T.Šernas, - „Iš pradžių į tai, kas man atsitiko, žiūrėjau kaip į bausmę, paskui – kaip į dovaną. Niekada negalima prarasti vilties ir tikėjimo. Todėl bent retkarčiais užsukite į savo bažnyčias ne tada kai vyksta knygų pristatymai ar koncertai, o

Išvyka į Medeikius

Rugpjūčio 5 d. išriedėjome mašiniuku su Rūta, Giedriumi, Marija į Medeikių vaikų namus „Vaiko užuovėja“ aplankyti penkiolikos ten gyvenančių vaikučių nuo metų iki 15-os metų paauglių, su jais pabūti, pažaisti, pasivaikščioti, pabendrauti. Žinojome, kad vasarai jų niekas nepasiėmė į šeimas.

Įvažiuojant į Biržus mus pasitiko didelis užrašas „SVEIKI ATVYKĖ“. Pasirodo, Biržuose tą savaitgalį buvo Miesto šventė

– Biržai ir jo gyventojai bei svečiai šventė 551-įjį gimtadienį. Janonio aikštėje, kurioje turėjome susiieškoti Joną (Matuzą – „V.r.ž.“ past.), vyko koncertai, eisenos, veikė mugė, kvėpėjo šašlykai.

Pirmiausia mus pasveikino Jono mama: „SVEIKI VILNIEČIAI!!!“ Supratome, netoliese yra ir Jonas. Paieška buvo sėkminga, truputėlį pabuvę šventėje, nusipirkę saldainių, visi išriedėjome Medeikių link.

Atvykusius prie vaiku globos

namų mus pasitiko pro atdarą mašinos langą sklindantys skardūs balsai, o išlipę išvydome už pastato kampo besislepiančius vaikus. Iš pradžių jie buvo nedrąsūs ir nelabai suprato, ko mes čia atvažiuome. Nesuprato ir ten buvusi auklėtoja, kas mes tokie ir ko mes norime iš šių vaikų, nes niekas nepranešė. Gal taip ir įdomiau... Didesnė staugmena ir vaikams, ir auklėtojai.

Vėliau paaiškinome, kad su vaikais norime praleisti pusdienį, nueiti į gamtą. Auklėtoja iš karto sutiko, o dar greičiau sutiko vaikai – jiems reikėjo nuotykių, kažko naujo ir įdomaus. Mes tai žinojome!

Visų vaikų paprašėme apsiauti batus, apsivilkti, pasiruošti išvykai į gamtą. Iš penkiolikos vaikų ėjo tik septyni, nes kiti buvo per maži. Susikabinę rankomis, su šypsenomis veiduose, besišnekučiuodami vedėme vaikus į „piliakalnį“ – miškelį vidury lauko ant kalnelio, 1-2 km nuo Medeikių kaimo. Ėjome per miestelio gatves, laukus, bendraudami, fotografuodami, glostydami karves. Sužinojome kiekvienas daugiau apie vaikus: kiek jiems metų, į kelintą klasę eis, ko jie labiausiai nori ar nenori, ką jie mėgsta ar nemėgsta ir patys džiaugėmės, kad pabėgome iš miesto į laukus ir dar su vaikais. Pasiekę piliakalnį, žaidėme, pasakojome anekdotus, juokavome. Laikas bėgo taip greitai, kad nepastebėjome, kad jau

reikia ištarti vaikams: „JAU METAS NAMO!“ Mat mes dar norėjome pabūti ir su namuose likusiais pačiais mažiausiais, kurie negalėjo su mumis keliauti. Sugrįžę šokome, Rūta su mergaitėmis siuvinėjo, fotografavomės, skaitėme pasakas – linksmai leidome laiką.

Visi buvome pilni išpūdžių, nuotykių... Neapsieita be vaikų ašarų, kai reikėjo atsiveikinti. Palikome penkiolika vaikų, suprasdami, kokią svarbią ir reikšmingą misiją atlikome, nesvarbu, kokia ji dydžio, svarbu – kilni ir iš širdies, iš didelio noro DUOTI. Jau žinome, kad ilgai jie mus prisimins ir lauks tos dienos, kada vėl galėsime atvykti, bet ne penkiese, o dvigubai daugiau!

Žydrūnas Kamarauskas

atkelta iš 9 p. ►

pabendrauti su Dievu. Pamatysite, kaip patikėsite gyvenimu“.

„Nesinori patikėti, kad jau praėjo 15 metų nuo Medininkų tragedijos. Galima įvairių dalykų pasimokyti iš šio įvykio, tačiau daugiausia turime išmokti iš Tomo. Jis – pavyzdys, kokią auką galima sumokėti Tėvynei ir vėl atgauti viltį bei tikėjimą. Žvelgdamas į Tomą suprantu kokios menkos mūsų aistros parlamente, kokie menki ginčai tarp partijų“, – bažnyčioje kalbėjo premjeras Gediminas Kirkilas.

„Medininkų tragedija ir ją išgyvenęs Tomas – neatskiriama Lietuvos istorijos dalis ir įrodymas, kad mes buvome stipresni už ginkluotus okupantus. Svetimos valstybės karinis dalinys išžudė beginklius Lietuvos pareigūnus – tai nusikaltimas. Todėl ši knyga ne tik primena tragediją, bet ir iš naujo atverčia Medininkų bylą“, – tvirtino Europos parlamento narys Vytautas Landsbergis. Jis priekaištavo Medininkų žudynių bylos tyrėjams dėl neveiklumo ir nuogąstavo, kad septynių Lietuvos karių ir pareigūnų nužudymo byla nebūtų nutraukta dėl senaties termino taip ir nesuradus bei nenubaudus kaltųjų. Kartu jis ragino nebedūsauti dėl 1991 metų liepos 31-osios naktį įvykusios tragedijos, o turėti savigarbos ir atkakliai siekti teisingumo. Byla turi

būti perkvalifikuota iš kriminalinės įkaro nusikaltimo byla, kuriai nebūtų jokios senaties. „Juk nėra taip, kad išlindo iš tamsaus patvorio banditų gauja ir sušaudė septynis vyrus, – kalbėjo europarlamentaras, – kaip ir 1941 metais Rainių žudynių atveju, tai padarė svetima kariuomenė, siautėjusi ne savo, o mūsų žemėje. Teisiškai, politiškai taip ir liko neįvardytas Lietuvos valstybės užpuolimas“. Anot Vyt.Landsbergio, Lietuvos prokurorai krapštosi prie bylos net nepritaikydami reikiamų straipsnių. Priminė, kad vienintelio išgyvenusio po Medininkų žudynių liudininko Tomo Šerno atpažintas vienas iš užpuolikų ir žudikų Igoris Gorbanis dėl nepakankamai turimų įrodymų buvo paleistas. Generalinė prokuratūra nutarė „nusiaplauti“ rankas, paprašė teismo leidimo paleisti – kaltino konservatorius Vyt. Landsbergis ir kvietė visuomenines organizacijas padėti būgštaujančiai valstybei: išleisti bent jau albumą apie Medininkų žudynes užsienio kalbomis, taip pat ir rusų.

Renginio pabaigoje buvo dovanojamos autorės – Aurelijos Arlauskienės ir herojaus – Tomo Šerno pasirašytos knygos: pirmiausia Medininkų aukų šeimos nariams – motinoms, tėvams, vaikams, po to rėmėjams, kurių dėka išleista knyga. Apdovanotųjų rėmėjų vardu

kalbėjęs Senukų įmonių asociacijos prezidentas Augustas Rakauskas kvietė susirinkusius neužmiršti už visa, ką patiriame gera, padėkoti Dievui.

Knygoje Tomas Šernas, po tragedijos ėmęs studijuoti evangelikišką teologiją Klaipėdos universitete ir tapęs kunigu, labai šiltai atsiliepia apie žuvusius draugus. „Rytų pasienyje dirbo ištikimi Tėvynei, sąžiningi ir išskirtiniai pareigūnai. Tai buvo drąsūs, besilaikantys duoto žodžio žmonės. Jie turėjo viltį, tikėjimą ir gerbė save bei Lietuvą. Kitaip nebūtų ten žuvę. Tik tokie žmonės galėjo nekreipdami dėmesio į nedidelę algą dirbti pavojingiausiame pasienio poste. Mes nuolat gyvenome pavojuje, buvome gyvi taikiniai. Mano bendražygiai buvo tikri vyrai. Kol kas lietuviai nesugeba blaiviai pažvelgti ir įvertinti Medininkų tragediją. Daug lietuvių nepakankamai save gerbia ir nėra sąžiningi. Jie nesupranta, kad valstybė – tai ne tik ūkis ir ekonomika. Valstybė – tai savigarba, politinė valia, pareiga Tėvynei“, – pabrėžė kun. Tomas Šernas interviu po knygos sutiktuvių „Lietuvos ryto“ žurnalistui. Tokį Kunigą mes pažįstame, to Jis mus moko kiekviename savo pamoksle, tik reikia JĮ IŠGIRSTI.

„V.r.ž“ informacija

Brolių DAGIŲ sugrįžimas

Birželio 15 dieną Legailių kapinėse, Biržų raj., iškilmingai perlaidoti Amerikoje mirusių brolių: Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios kuratoriaus Jono Dagio (1902–1961) ir liuteronų kunigo Petro Dagio (1904–1977) palaikai.

Beveik po pusės amžiaus Petro Dagio žmonos Arijanės Dagienės Bortkevičienės didelių pastangų dėka (Jonas mirė nevedęs) įvykdyta brolių valia – amžinam poilsiui sugrįžti į Gimtinę. Perlaidojimo iškilmėms vadovavo LERB gen. superintendentas Rimas Mikalauskas ir LELB vyskupas Mindaugas Sabutis, taip pat dalyvavo diak. Sigita Švambarienė, velionių artimieji ir giminės. Brolių kurt. Jono ir kun. Petro Dagių palaikai palaidoti šalia Lietuvoje dar 1919 m. mirusio tėvo Martyno kapo.

Broliai Jonas ir Petras Dagiai gimė Peikštenių kaime, dabar Pačeraukštės seniūnija, reformatų Matildos Viederytės ir Martyno Dagio iš Nausėdžių, Nem. Radviliškio vlsč., šeimoje. Turėjo tris seseris: Onutę, Matildą ir Marytę. Lietuvoje tėvų sodyboje Peikštenių kaime visą laiką kol leido sveikata gyveno tik vyriausioji iš seserų Onutė Rukmanienė su vyru, abu palaidoti Antavilių kapinėse prie Vilniaus. Jaunesniosios seserys ir motina artėjant antrajai sovietų okupacijai, pasitraukė į Vakarų. Visos trys palaidotos Amerikoje. Broliai Jonas ir Petras iš Lietuvos pasitraukė pirmieji. Kun. Petras 1944 metais paskutiniame VLIK'o posėdyje gavo užduotį nuo artėjančių bolševikų gelbėti inž. S.Kairį. Laiveliais nusigavo į Švediją, o 1946 m. išvyko į Ameriką. Kurt. Jonas kitais keliais atvyko į Ameriką 1950 metais.

Kurt. Jonas Dagys Lietuvoje dirbo kooperacijos įstaigose, Žemės ūkio rūmuose ir prieš pat karą buvo paskirtas didžiulės gamybinės organizacijos „Sodyba“, kuriai priklausė apie 20 dirbtuvių ir fabriku, direktoriumi. Taip pat jis dalyvavo plačioje kooperatinėje veikloje, steigė pienines, ūkininkams bankus ir kitokias ūkinio pobūdžio organizacijas, nors aukštųjų mokslų

nebuvo baigęs. Atvykęs į Ameriką vertėsi prekyba: turėjo „Rūtos“ saldainių fabriko atstovybę, tiekė parduotuvėms lietuviškus sūrius ir kt. prekes. Jam arti širdies buvo visuomeninis lietuviybės puoselėjimo darbas: buvo uolus Mažosios Lietuvos bičiulių draugijos veikėjas, SLA narys, priklausė Tėvynės Mylėtojų draugijai ir Sandaros organizacijai. Nekrologe lietuvių laikraštis „Tėvynė“ (1961 09 29) rašė: „Joną Dagį pažinojusieji gerai žino, kad Jo mintys buvo nukreiptos į Lietuvą, bet deja, Jis ilsėsis šioje laisvoje žemėje, kur Jam teko praleisti paskutinį savo gyvenimo dešimtmetį“. Beveik 50 metų Jo palaikai gulėjo Niujorko rajono Bruklino Cypres kapinėse. Tik 16-ais Nepriklausomos Lietuvos metais brolienės Arijanės rūpesčiu ir kaštais, kaip ir Jo brolio kun. Petro, palaikai buvo ekshumuoti, kremuoti, atvežti ir palaidoti gimtojo krašto Legailių kapinėse.

Būsimasis kun. Petras Dagys mokėsi Biržų gimnazijoje, paskui studijavo humanitarinius mokslus – filosofiją ir teologiją – Kauno universiteto Teologijos fakultete kartu su paskui Biržuose kunigavusiais Aleksandru Balčiausku ir Fridrichu Barneliu. Mokslus baigė 1930 m., vietos reformatų parapijoje negavo ir liuteronų Konsistorijos buvo pakviestas dirbti Būtingės liuteronų parapijoje, kuri Jį su meile priėmė. Ten iš žemės ūkio ministerijos išrūpino 8 ha sklypą parapijos reikmėms, statė kleboniją bei erdvį salę. Kartu su parapijiečiais kūrė Šventosios uosto žvejų kooperatyvą, buvo išrinktas jo pirmuoju pirmininku. Taip pat kartu su kitais įkūrė Klaipėdoje akcinę bendrovę „Žuvis“. Kunigaudamas Būtingėje, toliau gilino teologines žinias: 1933 m. tapo diplomuotu teologu. 1934 m. buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės

evangelikų kapelionu Klaipėdoje, laikė lietuviškas pamaldas šv. Jono bažnyčioje, leido, redagavo, platino savaitraštį „Evangelikų kelias“. Nuo 1935 m. – Klaipėdos krašto gubernatoriaus referentas tikybos klausimais. 1937 m. vėl pradėjo studijuoti Kauno Vyt. Didžioje universitete, šįkart – teisę. Lietuvai praradus Klaipėdos kraštą, persikėlė į Kauną, ten kunigavo liuteronų bažnyčioje, kurioje, neturėdami savos, meldėsi ir reformatai. 1940 m. sausio 6 d. dalyvavo Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios Kolegijos ir Vilniaus ev. reformatų Konsistorijos sušauktame bendrame Sinode ir pasakė pamokslą pirmą kartą Vilniaus bažnyčios istorijoje lietuviškai. Per bolševikų ir nacių okupaciją buvo įsijungęs į pogrindžio darbą, tad, artėjant antrą kartą karo frontui, pasitraukė į Vakarų. Atvykęs į JAV iš karto įsijungė į tautinį visuomeninį darbą, buvo vienas iš Niujorko evangelikų parapijos steigėjų ir nuo 1951 m. iki mirties buvo tos parapijos klebonu. Be to, važinėjo laikyti pamaldų į Torontą ir Hamiltoną Kanadoje, Bostoną, Baltimorę, Čikagą JAV. Beveik kiekviename kun. Petro Dagio pamoksle ar straipsnyje, kurių gausu išėivijos reformatų leistame žurnale „Mūsų sparnai“, jaučiasi Tėvynės ilgesys ir meilė gimtajam kraštui, viltis grįžti į brangiąją tėvų žemę. Didžiąją gyvenimo dalį pragyvenęs Amerikoje, Jis taip ir netapo jos piliečiu, sakė: „Amerikos pilietybės neprašau, esu Lietuvos pilietis, lietuviu gimiau, lietuviu ir noriu mirti“.

Parengta pagal straipsnius
biržiečių laikraščiuose:
„Šiaurės rytai“ (2006 birželio 29 d.),
„Biržiečių žodis“ (2006 birželio 17 d.)
ir „Vilniaus reformatų žinios“
Nr.9 (41) 2002 m.lapkritis

Išėję Amžinybėn

VILIUS ČYGAS

1932 09 08 – 2006 07 05

Po ilgos ir sunkios ligos savo gyvenimo kelią užbaigė Vilniaus ev. reformatų bendruomenės narys Vilius Čygas.

Gimęs Biržų rajone, Jasiškių kaime netoli Nem. Radviliškio ev. reformatų tikėjimą išpažįtančių ūkininkų Čygų Adomo ir Onos Paunksnytės, kilusios iš Juodžionių kaimo, šeimoje, Vilius užaugo su dviem sesutėmis: vyresniąja Palmyra ir jaunesniąja – Onute.

Baigęs vietos kaimo pradžios mokyklą, Biržų gimnaziją, 1951 metais įstojo į Kauno Politechnikos institutą, studijavo hidrotechnikos fakultete, Kelių statybos skyriuje. Kaip kelių statybos inžinierius, buvo nukreiptas dirbti į Latvijos respubliką. Darbščiam ir gabiam specialistui buvo patikėta dalyvauti statant ir rekonstruojant Daugpilio – Rygos greitkelį.

Po trejų metų Vilius jau sėkmingai darbavosi Šiauliuose Kelių statybos valdybos Nr.4 vyriausioju inžinieriumi, dalyvavo organizuojant svarbiausiųjų Lietuvos kelių statybą ir rekonstrukciją, buvo kviečiamas dirbti Kauno politechnikos institute.

Pasirinkęs sostinę, nuo 1977 metų dirbo vyriausioju inžinieriumi Susisiekimo ministerijos organizaciniame techniniame kelių statybos trešte.

Sukūrė šeimą su Zita Žilėnaitė. Išaugino sūnų Arūną ir dukrą Vaidą, kurie, sukūrę savo šeimas, pradžiugino senelius keturiomis anūkėmis.

Iki pat išėjimo į pensiją 1988 metais, Vilius buvo vienas iš aktyviausių savo specialybės darbuotojų, labai daug prisidėjęs prie kelių

*Sudie, sudie,
žvilgsniu tariau,
Nes lūpos tyli jau,
Laimingas
aš žengiu keliu
Ramybėje dangaus.*

statybos problemų sprendimo Lietuvoje.

Nevengė Jis ir visuomeninių pareigų: buvo vienas iš Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos aktyvių narių, prisidėjo atkuriant istorinę Vilniaus ev. reformatų parapiją, džiaugėsi jos pasiekimais ir siejoji dėl nesėkmių. Vilniečiai Jį visuomet prisimins ir kaip aktyvų sostinėje susibūrusio biržiečių „Krivulės“ klubo narį.

Velionio Viliaus Čygo biografija, kaip ir visų mielų žmonių, trumpa, tačiau įsimintina. Iki pat savo gyvenimo pabaigos, Jis taip ir liko kuklus, draugiškas, visiems prieinamas. Prieš kelias savaites Tėvelio aplankyti buvo

atvykęs Kanadoje apsigyvenęs ir lietuvišką šeimą sukūręs sūnus Arūnas su žmona ir anūkėmis. Dabar miegojo Viliaus trūks ne tik šeimoje, bet ir visur, kur Jis būdavo taip reikalingas.

Velionio Viliaus Čygo palaikai buvo pašarvoti Vilniaus Palaimintojo Jurgio .Matulaičio bažnyčios šarvojimo patalpose, Viršuliškėse, netoli Jo namų. Apšėdų vakarą apeigoms vadovavo vilnietis Jonas Jasiukėnas, reformatų giesmes pagiedojo atėję atsisveikinti parapijiečiai.

Į Vilniaus Kairėnų kapines Velionį palydėjo Vilniaus ir gimtojo Biržų krašto reformatai, klasės draugai, daug buvusių bendradarbių, pažįstamų ir bičiulių iš visos Lietuvos, kur Vilius dirbo. Laidotuvių apeigas atlikęs Vilniaus ev. reformatų parapijos kunigas Tomas Šernas prie kapo duobės priminė, kokio tauraus žmogaus neteko Lietuvos visuomenė ir Bažnyčia.

Supiltas Viliui Čygui kapas mums primins rūpestingą, darbštų ir tolerantišką žmogų, kuris išliks mūsų atminty greta kitų Biržų kraštą ir tradicijas mylėjusių ir puoselėjusių žmonių.

Vilniaus ev. reformatų parapijos nariai, seniūnų taryba ir valdyba liūdi dėl Viliaus Čygo mirties ir reiškia gilią užuojautą velionio žmonai Zitai, vaikams Vaidai ir Arūnui bei jų šeimos nariams, seserims Palmyrai ir Onutei, taip pat kitiems artimiesiems, linki jiems Dievo palaimos ir stiprybės šios sunkios netekties valandą.

**Vilniaus ev. reformatų
parapijos valdyba**

I N F O R M A C I J A

■ **Birželio 11-16 d.** d. netoli Nem. Radviliškio vykusioje socialiai remtinų ir nedarnių šeimų vaikų stovykloje, kurią jau antra vasara rengia kunigė iš Švedijos Walla Carlson ir Biržų Jungtinės metodistų bažnyčios Pagalbos centro darbuotoja Regina Židonienė, daug laiko su jaunaisiais stovyklautojais praleido ne tik Biržų metodistų bažnyčios kun. Raimondas Piečia, bet ir reformatų globojamų Medekių vaikų namų „Vaiko užuovėja“ direktorė Daiva Janonienė bei ev. reformatų parapijos administratore diak. Sigita Švambarienė.

■ **Birželio 15 d.** iš Jungtinių Amerikos Valstijų į Legailių kapines, Biržų raj., grįžo dviejų garbingų šio krašto vyrų - evangelikų liuteronų kunigo Petro Dagio ir jo brolio ev. reformatų Bažnyčios kuratoriaus Jono Dagio - urnos su palaikais. Praėjus keliasdešimčiai metų po jų mirties artimieji išpildė brolių troškimą būti palaidotiems tėviškės žemėje („Biržiečių žodžio“ inf.).

■ **Birželio 16 d.** (penktadienį) Lietuvoje reziduojantys užsienio valstybių diplomatiniai atstovybių vadovai ir jų sutuoktiniai vyko į ekskursiją po Aukštaitiją. Ekskursiją tema „Reformacija, vėjo malūnai ir alus“ organizavo Lietuvos užsienio reikalų ministerija. Tai yra penktoji užsienio valstybių diplomatiniai atstovybių vadovams ir jų sutuoktiniams ministerijos parengto pažintinių išvykų po Lietuvą ciklo „Lietuvos pasididžiavimas: paslaptys ir žavesys“ dalis. Sumanymo tikslas - supažindinti užsienio valstybių diplomatiniai atstovybių vadovus ir personalo narius su Lietuvos regionų specifika, skatinti juos aktyviau prisidėti prie Lietuvos regionų ir užsienio partnerių bendradarbiavimo plėtos. Pažintinės kelionės rengiamos du kartus per metus - vasarą ir rudenį. Kelionių metu diplomatai susitinka su vietinės valdžios, bendruomenių atstovais, įdomiais žmonėmis, yra supažindinami su įdomiausiais

pasirinktų regionų istorijos faktais, kultūros paminklais, regiono specifika atspindinčiais ekonominiiais objektais, kulinariiniu paveldu.

Policijos ir Vadovybės lydimu autobusu į Biržus buvo atvykę: apaštalinis Vatikano nuncijus, kuris yra ir Lietuvoje reziduojančių diplomatų seniūnas, Kinijos ambasadorė, Baltarusijos, Airijos, Kanados, Vengrijos, Graikijos, Belgijos, Čekijos bei Rumunijos ambasadoriai. Diplomatus pasitiko LERB Unitas Lithuaniae gen. superintendantas kun. Rimas Mikalauskas ir aprodė Biržų ev. reformatų bažnyčią, jos prieigas, papasakojo apie reformatišką Biržų praeitį bei apie reformatų bendruomenės nūdieną ir rūpesčius. Vėliau diplomatai ir jų sutuoktiniai Radvilų tvirtovėje susitiko su savivaldybės vadovais, verslininkais, miesto bendruomenės atstovais, susipažino su rajono plėtros kryptimis ir galimybėmis, dalyvavo ekskursijoje „Alaus kelias“. Kelionę diplomatai baigė vėlai vakare Kėdainiuose.

■ **Birželio 24-25 d.** Biržuose įvyko eilinis Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios Unitas Lithuaniae Sinodas. Jame dalyvavo 3 dvasininkai, 9 kuratoriai, 16 parapijų delegatai. Sinodą sveikino atvykę svečiai: Pasaulio reformatų bažnyčių aljanso (WARC) narės - Švedijos Misijos Sandoros bažnyčios Vaxjo parapijos kunigas Gunar Petersson su

žmona Lena Petersson bei Švedijoje gyvenanti buvusi kaunietė p. Ona Gurvičienė. Raštu Sinodą pasveikino: Švedijos Misijos Sandoros Bažnyčios gen. superintendantas kun. G.Zettergren, Misijos direktorius kun. Bertel Svensson ir Europos regiono sekretorius Bertel Widen, kun. sen. emeritas P. Čepas, kun. K. Daugirdas, kurt. P. Zablackas, išėivijos lietuviai reformatai kun. dr. E. Gerulis, garbės kurt. J. Gily, Lietuvių evangelikų reformatų Kolegijos Prezidentas JAV kurt. dr. P. Slavėnas, Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmininkas prof. dr. S.Kregždė ir kiti.

■ **Liepos 15 d.** Lietuvos reformacijos istorijos ir kultūros draugija tęsdama Radviliados tematiką keliauti Radvilų takais pakvietė vilniečius į kelionę: Dubingiai – Svėdasai – Papilys – Biržai. Kvietimą kartu keliauti maloniai priėmė Abraomo Kulviečio mokyklos direktorė ir keletas istorijos mokytojų. Apie lankomus pilialkalnius, dvarus pasakojo istorikas dr. Deimantas Karvelis, renkantis istorinę medžiagą apie Radvilas ir ypač apie Dubingių - Biržų šaką. Kelionės dalyvius šiltai priėmė Papilio parapijos pirmininkė Palmyra Mizarienė, apie archeologinius kasinėjimus „Zomkelyje“ pasakojė „Sėlos“ muziejaus archeologė Roma Songailaitė, unikalų Papilio Pakalninės mokyklos muziejų

2006 m. liepos 15 d. prie Biržų tvirtovės rūmų.

I N F O R M A C I J A

aprodė direktoriaus pav. Edita Landsbergienė. Biržuose su dėmesiu ir pagarbia tolerancija ekskursantai, kurių daugelis pirmą kartą lankėsi šiame krašte, iš klausė prie reformatų bažnyčios pasitikusio gen. superintendente kun. Rimo Mikalausko išsamų pasakojimą apie reformatų religinę konfesiją, apžiūrėjo bažnyčią ir nuleistą žemyn iš bokšto senąjį kryžių.

■ **Liepos 15 -22 d.** Nem. Radviliškyje vyko tradicinė LERJD „Radvila“ organizuota vaikų stovykla „Tu esi palaimintas mylėti“. Stovyklos direktorė – studentė Viktorija Statauskaitė iš Vilniaus, dvasinė vadovė – diak. Sigita Švambarienė, stovyklavo 85 vaikai iš Biržų, Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Kelmės, Kėdainių, Panevėžio.

■ **Liepos 22 d.** Vilniaus šv. Jonų bažnyčioje koncertavo Vilniaus ev. reformatų parapijos vargonininkė, choro „Vilnius“ artistė Gražina Petrauskaitė ir „Lietuvos“ ansamblio orkestro lumzdelininkė Rūta Ragenytė. Girdėjome J.S.Bacho Preliudą ir fugą Es-dur bei 3 choralo „Wer nur den lieben Gott lasst walten“ (Kas Dievui duodasi valdyti) variacijas, C.Franco Preliudą, fugą ir variacijas, F.Poulenco Sonatą a-moll, V.Bartulio „Mėnulio šviesa“. Pastarasis V.Bartulio (g.1954m.) kūrinys parašytas M.K.Čiurlionio vardo vargonininkų konkurso užsakymu 1999 metais. Tada jį atliko vargonininkas iš Prancūzijos, dabar buvo įdomu išgirsti mūsų Gražinos atlikimą.

■ **Rugpjūčio 6-12 dienomis** Klaipėdoje vyko Lietuvos Evangeliškos Bažnytinės Muzikos Sandraugos organizuojamas XI-asis vasaros giedojimo ir vargonavimo seminaras. Į jį suvažiavo evangeliškų bažnyčių vadovai, choristai, dvasininkai. Pagrindinis šios vasaros seminaro tikslas – susipažinti su W.A.Mocarto chorine muzika. Chorinės literatūros repeticijose buvo paruoštos W.A.Mocarto „Karūnavimo mišios“, kiti smulkesni choriniai kūriniai.

Repeticijas vedė Bavarijos Bayreuth ev. liuteronų bažnytinės muzikos aukštosios mokyklos studentė Laura Matuzaitė, Lietuvos Muzikos Akademijos (LMA) Kauno filialo chorvedybos katedros vedėjas ir Vilniaus Juozo Tallat-Kelpšos konservatorijos docentas Remigijus Songaila, chorvedė iš Vilniaus Renata Moraitė. Vargonavimo pamokoms vadovauti buvo pakviesta LMA vargonų katedros dėstytoja vargonininkė Virginija Survilaitė. Šiomet seminaras ypatingas tuo, kad jame paraleliai pirmą kartą buvo dirbama ne tik su suaugusiais ir jaunimu, tačiau ir su vaikais. 5-15 metų vaikams vyko muzikos, teatro ir tikybos pamokėlės. Maldos vakarus ir tikybos pamokėles vaikams vedė kunigai Mindaugas Žilinskis, Mindaugas Kairys ir teologijos studentas Valdas Miliauskas. Seminaras užbaigtas šeštadienį vakare koncertu visuomenei Nidos evangelikų liuteronų bažnyčioje.

■ **Rugpjūčio 11 d.** (penktadienį) į Klimkynėje, Šalčininkų raj., vykusios tarptautinės stovyklos „Lear from yourself learn from each other“, kurią suorganizavo radvilietė Gabija Ramšaitė, atvirų durų dieną, skirtą tėveliams, draugams, bičiuliams, buvo nuvykęs didelis būrys Vilniaus ev. reformatų – parapijiečių. Toje stovykloje, įsikūrusioje labai gražioje Merkio upės pakrantėje, mokėsi, džiaugėsi pasiektais rezultatais ir dalijosi patirtimi jaunuoliai iš Italijos, Vengrijos, Maltos, Olandijos, Vokietijos, Latvijos, Lietuvos ir kt.

■ **Rugpjūčio 19 d.** seminarą „Heidelbergo katekizmas“ gausiai susirinkusiems iš visos Lietuvos reformatams atnaujintoje Biržų parapijos klebonijoje pravedė kun. Kęstutis Daugirdas, atvykęs iš Vokietijos atostogų.

■ **Rugpjūčio 19-26 d.** Jančiuose, Šakių raj. vyko ev. reformatų jaunimo stovykla.

■ **Rugpjūčio 25-27 d.** Biržuose vykusiose ev. reformatų bažnyčių konsultacijose be tradicinių dalyvių – Vokietijos Lipės krašto reformatų Bažnyčios, Lenkijos reformatų Bažnyčios, Lietuvos ERB Unitas Lithuaniae (po šešis Bažnyčių atstovus), dalyvavo ir senosios Lietuvos Vienatos (Unitas Lithuaniae) bažnyčios ainiai Minsko, Baltarusija, reformatų parapijos 3 atstovai. Kitas reformatų Bažnyčių susitikimas turėtų įvykti 2009 – Jono Kalvyno metais – Vokietijoje.

■ **Rugsėjo 3 d.** pamaldas Vilniaus reformatams liuteronų bažnyčioje laikė teologas Ervinas Koršunovas, pamokslą sakė kun.E.Mische iš Lippės krašto reformatų Bažnyčios, Vokietija.

■ **Spalio 1 d.** Pjūties padėkos pamaldos numatomos su Viešpaties Vakariene.

■ **Rugpjūčio 12 d.** Vilniaus reformatų kun. Tomas Šernas rožių žiedlapiais išbarstytoje, jaukiai išpuoštoje liuteronų bažnyčioje sutuokė teologą Erviną Koršunovą ir psichologę Ugnę Lembutytę.

2006 METAIS
KUN. TOMAS ŠERNAS
PAKRIKŠTIJO
ŠIUOS VAIKUS:

*Balandžio 30 d. pakrikštytas
NOJUS, Aušrinės Bareikytės ir
Sauliaus Čižikų sūnelis.*

*Birželio 18 d. buvo pakrikštyti
Sigitos ir Manto Martišių
vaikai: LUKAS (g. 2003 m.) ir
ADELINA (g. 2005 m.).*

*Birželio 26 d. tėvų noru
reformatų apeigomis buvo
pakrikštyta mažoji SOFIJA,
gyvenanti Švedijoje.*

*Nuotraukose (iš viršaus) Nojaus,
Luko ir Adelinos, Sofijos krikštas*

A.A.

*Mirus vilniečiui reformatui
GYČIUI BALČIAUSKUI
užuojaautos žodžius tariame
broliui Jonui,
seserims
Reginai, Elvyrai, Irenai,
pusbroliui Donatui Balčiauskui ir
pusseserei Virginijai Daugirienei.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos valdyba

A.A.

*Nuoširdžiai užjaučiame parapijietį
Joną Jasiukėną dėl brolio
ARVYDO JASIUKĖNO,
gyvenusio Medeikiuose,
mirties ir prašome Viešpaties
paguodos ir suraminimo.
„Mes baigiame gyvenimo metus
su atodūsiu“/Psl.90,9/.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos valdyba

A.A.

*Dėl KONSTANTO REINATO, gyvenusio Trakuose, mirties užjaučiame žmoną,
sūnų, dukrą, seseris Janiną Vaičiuliene ir Birutę Yčienę bei kitus artimuosius.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos valdyba

*Lietuvos reformatų
Bažnyčios vadovybė:*

Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios

Unitas Lithuaniae

Sinodo Konsistorijos

I.e.p. prezidentas

kurt. Donatas Balčiauskas

El. p. donatas.balciauskas@gmail.com

mob. 8 698 76 500

Lietuvos reformatų kunigų telefonai:

Gen. superintendentas

kun. Rimas Mikalauskas

gyv. Biržuose

mob. 8 686 6 63 83,

Senjoras kun. emeritas Petras Čepas

gyv. Medeikiuose

tel. 8 450 5 85 77.

kun. Kęstutis Daugirdas

(šiuo metu tęsia doktorantūros

studijas Vokietijoje)

mob. 8 686 6 70 07,

kun. Tomas Šernas

gyv. Vilniuje

tel. 213 18 10

mob. 8 687 5 68 46,

diak. Tomas Sakas

mob. 8 671 1 16 40

(šiuo metu tęsia mokslus Vokietijoje)

diak. Sigita Švambarienė

gyv. Biržuose

mob. 8 681 6 66 61

diak. Gitana Gasiūnaitė

gyv. Prahoje

El.p. saules_miestas@yahoo.com

lekt. Raimundas Stankevičius

mob. 8 614 8 25 67

Parapijos vadovybės telefonai:

Valdybos pirmininkė

kurt. Renata Bareikienė

tel.: 261 36 05 d.,

276 84 07 n.

Valdybos pirmininkės pavaduotoja

Donata Indriūnaitė 234 28 24.

Seniūnai:

Vida Cupreva 236 32 24 d.,

mob. 8 673 0 45 37,

Dalija Gudliauskienė 242 91 18,

mob. 8 650 9 70 44,

Olga Tamulėnaitė 277 03 14,

Rūta Keželytė mob. 8 685 3 70 27,

Danguolė Juršienė 274 31 09 d.,

241 69 81 n., mob. 8 612 20 402

Laiškus redakcijai galite rašyti
Laisvės pr. 55-10 LT-07190, Vilnius

Dalijai Gudliauskienei

El. paštas: dalija@mail.lt,

tel. 242 91 18, mob. 8 650 9 70 44

Leidėjai:

Vida Cupreva, Dalija Gudliauskienė,

Dalia Pronskietytė